

je pak zakončena shrnutím, ve kterém Martina Fischerová pojmenovává výzvy pro budoucí úspěšný vývoj země, mezi které patří ekonomická reforma, transformace politiky a završení přechodu od válečného k mírovému stádiu vývoje.

Celkově má sborník ambice být jakýmsi vyváženým shrnutím desetiletého poválečného vývoje Bosny a Hercegoviny. Ke cti vyváženosti příspěvků i autorů lze podotknout, že jsou zde zastoupeni představitelé všech tří bosenských konstitutivních národů a v zásadě se jedná o občanské probosensky myslící odborníky. Jednotlivé příspěvky poté mají svojí aktuálností a odborností důležitou vypovídající hodnotu a jsou vhodným vstupním materiálem do prohlubování znalostí jednotlivých elementů složité bosenské problematiky.

Radek Oravec

G. M. Fedorov, ***Social'no-ekonomičeskoe razvitije Kaliningradskoj oblasti***. Kaliningrad: Izdatel'stvo Rossijskogo gosudarstvennogo universiteta imeni Imanuilla Kanta, 2008, 142 s.

Rozsahem nepříliš objemná publikace se snaží představit sociální a ekonomické situaci kaliningradského regionu. Přestože je určena především jako učebnice pro studenty geografie, podává stručný přehled hlavních ekonomických problémů oblasti.

Kaliningradská oblast je ruskou exklávou na pobřeží Baltského moře. Po rozpadu Sovětského svazu se ruská vláda snažila kompenzovat nevýhodné postavení kaliningradské exklávy tím, že tu v roce 1990 vyhlásila tzv. Svobodnou ekonomickou zónu „Jantar“. Zóna měla přilákat zahraniční investory, ve skutečnosti ale spíše zaplavila oblast levnými zahraničními výrobky. V roce 1996 byla svobodná zóna změněna na Zvláštní ekonomickou zónu s následným zrušením dovozních a vývozních cel. Zvláštní ekonomická zóna sice napomohla ekonomickému rozvoji oblasti, ta však i nadále zůstávala závislou na importu. V roce 2006 byl proto přijat nový program Zvláštní ekonomické zóny, který místo snížení cel počítá s daňovými úlevami s cílem dosáhnout stavu, kdy export z oblasti bude převyšovat import.

Svou práci rozdělil Fjodorov do sedmi kapitol. V první kapitole se snaží vysvětlit, jak pojem region chápe Rusko (jako oblast v jasných administrativních hranicích) a jak Evropská unie (EU chápe region různě, např. jako malé území – euroregion, nebo jako území poměrně rozsáhlé – region Baltského moře). V této kapitole se dále Fjodorov zabývá tím, co to je regionální politika a co je jejím cílem. Druhá kapitola se zabývá tím, jaké faktory a podmínky ovlivňují regionální rozvoj Kaliningradské oblasti. Třetí kapitola představuje ekonomický vývoj Kaliningradské oblasti od roku 1945 do současnosti. Ekonomický vývoj oblasti rozděluje na dvě hlavní období – sovětské a postsovětské. Tato období dále rozděluje na kratší časové úseky. V kapitole také popisuje princip fungování Svobodné a Zvláštní ekonomické zóny

v Kaliningradské oblasti do roku 2006. Následně se zaměřuje na funkce Zvláštní ekonomické zóny po roce 2006, kdy došlo k vydání nového zákona týkajícího se zóny, a na cíle, kterých má dosáhnout. Čtvrtá kapitola se obšírně věnuje jednotlivým odvětvím hospodářství Kaliningradské oblasti. Fjodorov ukazuje, která odvětví po změně poměrů z plánovaného na tržní hospodářství prošla úpadkem a která naopak zažívají rozvoj. Věnuje se však i stavu zdravotnictví a školství. Pátá kapitola se věnuje teorii dělby práce a popisuje postavení Kaliningradské oblasti v dělbě práce v měřítku Ruské federace a následně i v měřítku celosvětovém. Zabývá se konkurenceschopností oblasti a ukazuje, že hlavní ekonomičtí partneři Kaliningradu se nacházejí v Evropské unii, a ne Rusku. Šestá kapitola představuje teorii ekonomického rozvoje regionu a sedmá kapitola se zabývá aplikací této teorie na Kaliningradskou oblast. Fjodorov předpokládá, že nejlepší pro oblast bude těsnější ekonomická spolupráce s Evropskou unií. Z této spolupráce by měla profitovat jak oblast, tak i Evropská unie a Rusko.

Vladimír Kadlec

Wolfgang Froese, *Historia państw i narodów Morza Bałtyckiego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007, 324 s.

Německý originál této syntézy vyšel v roce 2002 v Kolíně nad Rýnem. Jejím autorem je Wolfgang Froese, který přednášel na zdejší universitě a je autorem několika publikací zabývajících se Porýním a regionem Baltského moře. Cílem knihy je přiblížit dějiny baltické oblasti formou komplexního obrazu, nikoliv jen sondami do dílčích problémů. Jedenáct kapitol je řazeno od pravěku, přes starověké kultury, období rozkvětu hanzy, reformaci, světové války, až po počátek 90. let 20. století. Stejně jako časové období je široce vymezen i sledovaný region, kterým autor rozumí severní Německo, polské baltické pobřeží, pobaltské státy, ruské území v blízkosti Petrohradu a celou Skandinávii plus Dánsko. Pokud je to nutné pro pochopení souvislostí, jsou do výkladu zařazeny také další kapitoly z dějin Polska, Německa či Ruska. Kniha nezůstává pouze u popisu politiky, ale zabývá se také ekonomickými dějinami a upozorňuje i na kulturní a náboženské aspekty vývoje regionu.

Před začátkem každé kapitoly je umístěna časová osa s nejdůležitějšími událostmi dané epochy. Kapitoly jsou provázeny ilustracemi převzatými z archivních dokumentů, fotografiemi památek, uměleckých předmětů, podobiznami a portréty panovníků a významných osobností. Je zde také obsáhlý jmenný rejstřík a seznam vybrané literatury, která je z velké většiny v němčině, ale obsahuje i několik anglických titulů.

Svým charakterem je tak kniha přístupná co nejširší veřejnosti. Přestože se snaží pokrýt dějiny oblasti jako celku a postihnout co největší množství jejich důležitých